Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Tatiana Vasilica

Dosarul nr. 2a-3754/22
(2-21148955-02-2a-04102022)

D E C I Z I E

27 iunie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către avocatul Moraru Daniela, în interesele lui Mereuță Ghenadie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Nichitoi Ana împotriva lui Mereuță Ghenadie cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 februarie 2022, prin care s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de Nichitoi Ana împotriva lui Mereuță Ghenadie cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. Nichitoi Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mereuță Ghenadie cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.
2. În motivarea acțiunii a invocat că, a încheiat căsătoria cu pârâtul în ianuarie 2018, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 martie 2020 căsătoria cu pârâtul a fost desfăcută. Din căsătorie au un copil comun, fiica minoră *****, născută la *****, care locuiește împreună cu reclamanta și se află la întreținerea ei. Ulterior, domiciliul copilului

minor împreună cu mama, reclamanta Nichitoi Ana a fost determinat prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 3 februarie 2021.

3. A indicat că, copilul minor frecventează grădinița privată ELITEX, plata lunară fiind 270 euro și, suplimentar, suportă și alte cheltuieli pentru întreținerea copilului, iar pârâtul Mereuță Ghenadie se află peste hotarele țării și când revine în țară petrece 2-3 ore cu fiica o dată sau două ori în săptămână. Potrivit acordului cu tatăl copilului, au convenit la achitarea lunară a pensiei de întreținere de către ultimul în sumă de 5000 lei, pe care acesta o achită neregulat.
4. Deoarece toate încercările de a soluționa litigiul dat pe cale amiabilă nu s-au finalizat cu succes, reclamanta s-a adresat în judecată.
5. Astfel, Nichitoi Ana a solicitat încasarea din contul lui Mereuță Ghenadie în beneficiul său a pensiei pentru întreținerea copilului minor în sumă fixă de 5000 lei lunar.

Poziția instanței de fond:

6. Prin hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 februarie 2022 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Nichitoi Ana împotriva lui Mereuță Ghenadie cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, s-a încasat de la Mereuță Ghenadie în beneficiul lui Nichitoi Ana pensia de întreţinere pentru copilul minor***** în mărime fixă de 5000 (cinci mii) lei lunar, până la atingerea majoratului copilului, începând cu 6 octombrie 2021.
7. Totodată, s-a încasat de la Mereuță Ghenadie în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere în mărime de 1800 (una mie opt sute) lei.
8. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a avut în vedere obligația legală a pârâtului, în virtutea calității sale de părinte, să acorde copilului său, împreună cu reclamanta, o susținere materială, astfel încât să ofere copilului condiții normale de existență, și care să nu ducă la înrăutățirea situației față de cea precedentă, adresării acțiunii în judecată.

Solicitarea apelantului:

9. Nefiind de acord cu hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 februarie 2022, avocatul Moraru Daniela, acționând în interesele lui Mereuță Ghenadie a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie încasată pensia de întreținere pentru copilul minor în sumă de 2000,00 lei lunar.

Argumentele părților:

10. În susținerea apelului reprezentantul apelantului Mereuță Ghenadie, avocatul Moraru Daniela a indicat că normele de drept material au fost aplicate eronat.
11. A menționat că pârâtul contribuie benevol la întreținerea copilului, iar probele prezentate în susținerea sumei încasate confirmă cheltuieli de depășesc nevoile unui copil de cinci ani.
12. La fel, a subliniat că reclamanta a evitat să comunice instanței aflarea la întreținerea pârâtului însă a unui copil de nouă ani, circumstanță ce nu a fost elucidată în contextul situației financiare a pârâtului.

13. Prin referința prezentată asupra cererii de apel, intimata Nichitoi Ana a solicitat respingerea cererii de apel, motivând că, criticile aduce actului judecătoresc nu sunt susținute prin probe, manifestând simplul dezacord cu soluția instanței.
14. Cu referire la situația financiară a apelantului a indicat că, acesta deține în proprietate un automobil, valoarea căruia este aproximativ de 60000,00 euro și un imobil, precum și că acesta muncește în Germania, țară în care salariul mediu constituie 3478 euro.
15. În ședința instanței de apel, apelantul Mereuță Ghenadie și reprezentantul acestuia, avocatul Moraru Daniela, fiind citați în mod legal despre locul, data şi ora acesteia, nu s-au prezentat, nu au comunicat motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea apelului în lipsa lor. Instanța de apel, reținând posibilitatea examinării apelului în lipsa apelantului, în temeiul art. 379 alin.(2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.
16. În ședința instanței de apel, intimata Nichitoi Ana a solicitat respingerea apelului lui Mereuță Ghenadie ca neîntemeiat.

Aprecierea instanței de apel:

17. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat de către avocatul Moraru Daniela, în interesele lui Mereuță Ghenadie drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii primei instanțe, din următoarele motive.
18. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”*.
19. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă ”*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe”*.
20. În baza art. 386 alin.(1) Cod de procedură civilă *”hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”*.
21. Astfel, potrivit art. 117 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă “*probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe*

importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților".

22. În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *" fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele, pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel".*
23. În temeiul art. 121 Cod de procedură civilă *" instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului".*
24. Art. 122 alin. (1) Cod de procedură civil stabilește că *" circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante".*
25. Conform art. 130 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă *" instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele".*
26. Probatoriu administrat în speță atestă că, Nichitoi Ana și Mereuță Ghenadie sunt părinții copilului minor *****, născută la *****, domiciliul căruia a fost stabilit cu mama.
27. La fel, din suportul probatoriu urmează înscrisuri ce confirmă cheltuieli pentru necesitățile copilului minor *****
28. Pe de altă parte, Mereuță Ghenadie este și părintele copilului minor *****
29. Colegiul învederează că prin cererea de apel formulată de către reprezentantul apelantului Mereuță Ghenadie, avocatul Moraru Daniela se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanţa de fond în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere, insistându-se pe necesitatea micșorării acestuia. Respectiv, instanţa de apel se va pronunţa asupra legalităţii actului judecătoresc doar în limitele apelului declarat.
30. Așa dar, în accord cu art. 64 alin.(2) Codul familiei *"părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil".*
31. În condiţiile art. 74 din Codul familiei "*părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale".*
32. Conform art. 75 alin. (1) și (2) Codul familiei "*pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru*

un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante".

33. În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familiei *"în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului".*
34. Fiind învestită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei încasării unei pensii de întreținere în sumă de 5000,00 lei lunar.
35. În continuare, Colegiul va puncta momentele decisive în soluţia sa privind modificarea hotărârii primei instanţe în partea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor în sensul micșorării acestuia, în situaţia în care circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin de prima instanță.
36. Astfel, se impune a menționa că starea materială a părintelui sau opinia sa față de cuantumul pensiei de întreținere, pe care urmează să o achite, nu este un factor esențial și primordial, deoarece acesta în orice circumstanțe este obligat să asigure întreținerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestuia.
37. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, în orice caz, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.
38. În acest sens, conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.
39. Art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului.
40. La caz, este de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând

responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

41. Prin prisma normelor pre-citate, Colegiul judiciar consideră că cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu art.76 alin. (1) Codul familiei, se determină de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor şi păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul de un trai decent al copilului.
42. Starea materială reprezintă situaţia social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc). Starea familială definește conjunctura şi relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreținere. Sintagma „alte circumstanţe importante" extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).
43. În mod distinct Colegiul pune în evidență și faptul că suma pensiei de întreţinere a copilului minor trebuie să fie reală şi necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte.
44. La acest capitol, Colegiul remarcă că, deși potrivit datelor Biroului Național de Statistică cu privire la minimul de existență pentru anul 2021, pe orașe mari, a copiilor cuprinși cu vârsta între 1 – 6 ani, constituie 2021,80 lei, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatoriu. Or, această sumă reflectă minimul de existență, cheltuielile reale de întreținere a unui copil fiind mult mai mari.
45. În această ordine de idei, Colegiul civil ține să menționeze că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.
46. Colegiul, subliniază că, obiectul obligaţiei de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar şi mijloace necesare pentru creşterea, educarea, şi pregătirea profesională a copiilor, precum și că întreținerea se acordă nu numai din câștigul din munca în sensul comun, dar şi din alte mijloace ale debitorului obligaţiei de întreținere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreținerea se datorează în dependență de nevoile celui care o cere, dar şi cu mijloacele celui care urmează a o plăti,
47. Prin urmare, părinţii urmează fi obligaţi la asigurarea unui nivel de trai suficient copilului său minor, pornind de la interesul primordial al copilului, iar acest cuantum nu trebuie să creeze dificultăți la încasarea pensiei de întreținere şi trebuie să fie în interesul major al copilului, ultimul fiind în drept să fie asigurați din punct de vedere material în deplină măsură şi fără nicio restricție sau condiționare.
48. În această ordine de idei, Colegiul civil, ține să menționeze că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică cât și psihologică, astfel încât suma dispusă spre încasare de către instanță, să acopere

necesitățile specifice vârstei copilului, iar aceasta reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere.

49. Prin urmare, dat fiind că din suportul probatoriu nu urmează că, pârâtului îi este contraindicată activitatea de muncă, corespunzător, acesta este obligat să întreprindă toate acțiunile necesare în vederea îndeplinirii obligațiilor sale părintești, reținând că la întreținerea lui se mai află un copil minor, Colegiul civil consideră just şi întemeiat de a încasa pensia de întreținere în mărime de 4000,00 lei lunar pentru copil, acest cuantum fiind unul rezonabil și ce corespunde în mod real nevoilor minorului şi necesităţilor de întreţinere la această vârstă.
50. În acest sens, Colegiul civil menționează că, instanța trebuie să investigheze în mod obiectiv situația materială, familiașă, alte circumstanțe importatnte și, în acest scop, trebuie să dispună de acte pentru identificarea tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei, numărului copiilor şi persoanelor aflate la întreţinere, etc.
51. În această ordine de idei, Colegiul civil menționează că, instanța de fond neîntemeiat a stabilit cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor, ce urmează a fi încasat de la apelant, or pensia de întreținere în mărime de 5000,00 lei/ lunar a fost stabilită fără a fi evaluate toate circumstanțele importante, în special numărul copiilor aflați la întreținerea lui Mereuță Ghenadie.
52. Totodată, Colegiul civil, subliniind că, în temeiul art. 122 alin.(1) Cod de procedură civilă, *circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante,* nu poate reține poziția intimatei cu privire la starea materială a apelantului/pârâtului, or aceasta, contrar prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, nu a prezentat probe ce ar permite evaluarea acesteia în sensul invocat.
53. În ordinea de idei expusă supra, fiind stabilită temeinicia argumentelor înaintate prin cererea de apel declarată de către avocatul Moraru Daniela, în interesele lui Mereuță Ghenadie cu privire la cuantumul pensiei de întreținere, instanța de apel conchide a fi corectă și întemeiată soluția privind admiterea apelului și modificarea în parte a hotărârii primei instanțe.
54. În consecință, Colegiul consideră oportun de a modifica hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 februarie 2022 în partea cuantumului pensiei de întreținere, în sensul micșorării acestuia de la 5000,00 lei până la 4000,00 lei lunar, în rest hotărârea primei instanțe urmând a fi menținută fără modificări.
55. În conformitate cu prevederile art.385 lit. b), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de către avocatul Moraru Daniela, în interesele lui Mereuță Ghenadie.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 februarie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Nichitoi Ana împotriva lui Mereuță Ghenadie cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, în partea cuantumului pensiei de întreținere și a taxei de stat încasate, în sensul micșorării cuantumului pensiei de întreținere până la suma de 4000 (patru mii),00 lei lunar și, respectiv, micșorării cuantumului taxei de stat până la suma de 1440(una mie patru sute patruzeci),00 lei, în rest hotărârea se menține fără modificări.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi

Ruxanda Pulbere